

Базюта Христина
студентка групи ПК-21
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна

Науковий керівник: Гарматій Наталія
кандидат економічних наук,
доцент кафедри економічної кібернетики
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна

Kristina Bazyuta
student of PK-21 group
Ternopil Ivan Puluj National Technical University
Ternopil, Ukraine

Scientific supervisor: Harmatiy Nataliya
Candidate of Economic Sciences,
Associate Professor of Economic Cybernetics
Ternopil Ivan Puluj National Technical University
Ternopil, Ukraine

**ДОСЛІДЖЕННЯ ДИНАМІКИ ДІЯЛЬНОСТІ ФІНАНСОВОЇ УСТАНОВИ АТКБ
“ПРИВАТБАНК” ІНСТРУМЕНТАРИЄМ МАТЕМАТИЧНОГО МОДЕЛЮВАННЯ
STUDY ON THE DYNAMICS OF THE FINANCIAL INSTITUTIONS OF THE ATCB
"PRIVATBANK" BY MATHEMATICAL MODELLING INSTRUMENT**

Динаміка діяльності банківських структур, завжди є індикатором розвитку як національної так і світових економік, тому досліджуючи динаміку одного з топових банків України, дозволить на нашу думку і охарактеризувати динаміку банківської системи загалом, для подальшого моніторингу та прийняття адекватних рішень, щодо стратегій розвитку установ.

ПриватБанк – лідер серед фінансових установ України. Банк має найбільші за розмірами активи та вважається основним серед 52,3% користувачів банківських послуг національної економіки.

Для визначення динаміки діяльності АТКБ “ПриватБанку” проведено дослідження фінансових показників за абсолютними характеристиками показників за період 2016-2019 років:

Таблиця 1

Фінансові показники банківської установи АТКБ “ПриватБанку” за період 2016-2019 роки [1]

Назва показника	2016 рік	2017 рік	2018 рік	2019 рік
Заборгованість перед НБУ	18047 тис. грн	12394 тис. грн	9817 тис. грн	7721 тис. грн
Доходи за витратами та комісійними	10365 тис. грн	13211 тис. грн	19590 тис. грн	24575 тис. грн

1. Абсолютний приріст – характеризує швидкість динаміки.
Базовий абсолютний приріст

$$\delta^t / 0 = Q_t - Q_0(1)$$

Фінансові показники банківської установи АТКБ “ПриватБанку” за період 2016-2019 роки [1]

Заборгованість перед НБУ	Доходи за витратами та комісійними
Базовий абсолютний приріст	
-10326 тис. грн	14210 тис. грн

Базовий абсолютний приріст заборгованості перед НБУ за досліджуваний період 2016-2019рр. становить -10326 грн, оскільки він є від’ємним, то з наведених результатів можна зробити висновок, що значення рівнів ряду заборгованості спадають. Тому це є позитивним показником для банку.

Базовий абсолютний приріст доходів за витратами та комісійними за досліджуваний період 2016-2019рр. становить 14210 грн. Оскільки цей показник додатний, то доходи мають тенденцію збільшуватись, що також вказує на позитивний розвиток банку.

Ланцюговий абсолютний приріст:

$$\delta^t / t - 1 = Q_t - Q_{t-1} (2)$$

Ланцюговий темп приросту по фінансовому чиннику «Заборгованість перед НБУ» за період 2018/2019 роки становить – 2096 тис.грн; за 2017/2018 роки – 2577 тис.грн; за період 2016/2017 – 5653 тис.грн. Цей показник вказує на швидкість ліквідації заборгованості та висвітлює позитивну динаміку.

Ланцюговий темп приросту по фінансовому чиннику «Доходи за витратами та комісійними» за період 2018/2018 роки становить – 4985 тис.грн; за 2017/2018 роки – 6379 тис.грн; за період 2016/2017 – 2846 тис.грн. Темп абсолютного приросту доходів за витратами та комісійними, також вказує на позитивну динаміку розвитку АТКБ “ПриватБанк”.

2. Темп зростання – характеризує інтенсивність динаміки.

Базовий темп зростання[2]

$$\beta_{t/0} = \frac{Q_t}{Q_0} (3)$$

Фінансові показники банківської установи АТКБ “ПриватБанку” за період 2016-2019 роки[1]

Заборгованість перед НБУ	Доходи за витратами та комісійними
Базовий темп зростання	
0,43	2,37

Коефіцієнт темпу зростання заборгованості перед НБУ за досліджуваний період 2016-2019рр. становить 0,43, що вказує на позитивний розвиток, адже сума заборгованості банку зменшується.

Коефіцієнт темпу зростання доходів за витратами та комісійним за досліджуваний період 2016-2019рр. становить 2,37, що також вказує на розвиток банку, адже доходи збільшуються.

Ланцюговий темп зростання[2]:

$$\beta_{t/t-1} = \frac{Q_t}{Q_{t-1}} (4)$$

Ланцюговий темп зростання по фінансовому чиннику «Заборгованість перед НБУ» за період 2018/2019 роки становить – 0,79; за 2017/2018 роки – 0,0,79; за період 2016/2017 – 0,69. Загалом цей показник вказує на темп ліквідації заборгованості та висвітлює позитивну динаміку.

Ланцюговий темп приросту по фінансовому чиннику «Доходи за витратами та комісійними» за період 2018/2018 роки становить – 1,25; за 2017/2018 роки – 1,48; за період 2016/2017 – 1,27. Темп зростання доходів за витратами та комісійними, також вказує на позитивну динаміку розвитку АТКБ «ПриватБанк».

Ланцюговий темп зростання також показує динаміку зменшення заборгованості перед НБУ, та збільшення доходів за витратами та комісійними.

3. Темп приросту – характеризує відносну швидкість, тобто прискорення динаміки. Базовий темп приросту[3]

$$\rho_{t/0} = \frac{q_t - q_0}{q_0} (5)$$

Таблиця 4

Заборгованість перед НБУ	Доходи за витратами та комісійними
Базовий темп приросту	
-0,57	1,37

Базовий темп приросту вказує на швидкість з якою розвивається показник. Коефіцієнт темпу приросту заборгованості перед НБУ за досліджуваний період 2016-2019рр. становить -0,57. Коефіцієнт темпу приросту доходів за витратами та комісійними за досліджуваний період 2016-2019рр. становить 1,37. Тому можемо спостерігати позитивну динаміку розвитку показників.

Ланцюговий темп приросту по фінансовому чиннику «Заборгованість перед НБУ» за період 2018/2019 роки становить – 0,21; за 2017/2018 роки – 0,21; за період 2016/2017 – 0,31. Загалом цей показник вказує на темп ліквідації заборгованості та висвітлює позитивну динаміку.

Ланцюговий темп приросту по фінансовому чиннику «Доходи за витратами та комісійними» за період 2018/2018 роки становить – 0,25; за 2017/2018 роки – 0,48; за період 2016/2017 – 0,27. Темп приросту доходів за витратами та комісійними, також вказує на позитивну динаміку розвитку АТКБ «ПриватБанк».

Ланцюгові темпи приросту детально описують швидкість розвитку показників протягом досліджуваного періоду.

Дослідження показало що АТКБ «ПриватБанк» є прибутковим підприємством, яке розвивається. З наведених даних можна зробити висновок, заборгованість перед НБУ щорічно ліквідується а доходи за витратами та комісійними – збільшуються, що є позитивними показниками роботи «ПриватБанку». Застосування інструментарію економіко-математичного моделювання є актуальним для дослідження динаміки фінансових показників сучасних підприємств та компаній національної економіки.

Перелік використаних джерел:

1. Головний сайт АТКБ «ПриватБанк». URL: <https://privatbank.ua/>
2. Н.М. Гарматій, С.В. Гарматій. МОДЕЛЮВАННЯ ВПЛИВУ ПРЯМИХ ІНВЕСТИЦІЙ В УКРАЇНУ НА МАКРОЕКОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ 2020. Тернопільський національний технічний університет ім. І. Пулюя (м. Тернопіль, 11 листопада 2020 р.). 2020. 146 с. URL: <http://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/33171/>